

մի փոքր յետ նայեցեք, գիտեցե՞ք ոչ չափ հեռու
անցեալը, համեմատեցե՞ք ներկայի հետ: Ամեն
մի կողմը թողնենք, նայենք միայն թէ ինչ
զաւառական երիտասարդը տասը տարի սրան
առաջ, և ինչ է նա այժմ:

Նա՞ գաւաւացի երիտասարդը մի փառած, թէ
բա՞ն, թի՞պառած, անգործ մի էակ էր. նա
զարգացողութիւնն. նրա նամար ամբողջ լիովն
քը ներկայակա՞ծ էր իր շուքըն երեղոջ նեղ տար
ծու՞թեան մէջ. նա չէր գիտէր ինչ ասել էլ Լրաց
գրականութիւն, ընթերցանութիւն. նա չէր
կանտոն ունէր ընթերցանութիւն, ընկերքի նամար
խառտը, նասարանութեան նամար ապրելը, ապ
րիկարելիքի վրա մտածելը, ազգի վերբերել գ
մանկունն ձգտել. մի իտաղով նա ճանաչու
միայն իր 'օր կտակած բռնօթեանմանը եւ երբող
մասն, իսկ եթէ ունէր մի՞ ձգտումներ, —այդ
ստանաղէմ գնալը, սուրբ Կարապետի՞ պատ պա՞
հըր.

Ինքն Վլչյակը, ծննդ և գաւառական երկրա-
տարդի բազդի սակերը, միափոխելով նորաւն,
թիւրեղեղ այդ թխմած ուժերը, բռնեց իր ձեռք
հանելը իր նեղ շրջանից, դուրս տարաւ, առաջն
գլուց դիպի աւելի հեռուէն, դիպի ձմաւորեղ, սո-
գանիւր, դէպի Վրչկականքը։ Վլչյակը, սո-
նայ երկրատարդի կոչուածած ձեռքը գրէի, ս-
փոխելով նրան չարքի, նորաձով արտաշատու
սրտի կակիւնը, նպուռ բերկրաւորը, իրանիցնց գա-
ռական երկրատարդին այն ոգին, այն զոր
թիւնը, որով սա փոխել իր ոտքերի վրա ձանդ
ցող խաւարով հիւսած չղիմանները, պատա-
սանգապարթեան պատանի, շուշուս, առ-
եւաւ, չորս կողմը դիտեց, իրան գննեց և զա-
տիւրութեամբ իր սիրտը լցրեց, զպագ իրան, ի-
նչաչեք իրան— մի բայի ժամանակ վարանա-
ստանունունքի մէջ էր. բայի և յետոյ գոնե
խոր ինք ցաւերը հաւաքելուն, անապինձ
խաւարը մտարակելուն, ձմաւորեղ սիրելուն
մայանի վերջին յիջիլ գտնել սա երդուելն։

Այդ, ամսի այնպիսի ճամարտություն է, որ բանալու ճամարհարկաւոր է անսահման կամաւ ե խնդրուցն լինել: Սա այն ճամարտությունն է որ ամեն մարդ էլ սրտով կը խոստովանի, բոլորէ շատերը ամաչեն խօսքով էլ նոյնը քաղել, մի բոլորէ այդ անկեղծ խոստովանութիւնը է նոյն իսկ հէնց իրանց անկուսում:

Փիլիպոսյնքն չէ համարուած Մշակին: Ու
է, որովհետև որս միջ ազգային ապագայի
ընդունելութիւնը Վլայկին երբեքս թշնամի
անհամներ, որոնք զէպերի խաղալը են,
առաքրութեան գիրերն, հասարակական իմն
կութեան պահանջը քըրքը: Դրանք զեւս
կութեան խանձարութից սովորել են իրանց
գլխիկներ յառաջ մղել, իրանց ասածը կատար
ւորանք: Կատարուած են ինչ որ ուզող են
թէ ինչ որ ապիւ է, ինչ որ ճանաչու է:

Իրա ճակատակն է գաւառներում. այս գիտեն գինձաւոր աշխատաւորին, որովհետեւ բարձր էլ ասորի են մշակութեան սրբի. այս գիտեն հոգեւէ սուտը արգարից, կեդիբ-ճմարի թող արտաւորողներն անաւելի. ճանապարհ, դիմեն, թող նրանք (Վշակ) զարթեցնեն ցնրը աղճատեն, ծուռ ու մուր կերպով քարեն, զրաւմով քեն կարող մտորեցին մեզ. ցան խաբեցաւ, լինան զարկեր, անցան քանիւ ու լոկ խօսքերի ժամանակները. այժմ դիկ սովորի են խօսողերի բողբ երևից քաշել, որ խօսողի խականն պատկերեն Ով ուզում է լրակել ճանապարհիւն, թող մտի պարզ խօսել: Աշխի լինել, սրտի և բ. կանուրեան արդարը քարողել և ոչ ի՞նչ ժան կրիս են մտադր ծխողով և ուրիշներն էլ խոստեցնելու. ձգտել:

վրայ

խորհրդի երանալուց, վերցրեց նաև ձայնի և
թուփի նման ու ներդաշնակային անկարգ
թիւները, որ ունեն միշտ մեր եկեղեցական
եղանակները առանց չափի լինելու պատճառ
հաշվադիւրէի է, որ ձայնավթօլիւնները սուր
քնդու ինն ձայլական ձայնազորութիւնը իր
ուսումնասրաններում:

Անր փոքրիկ ուսումնարանին այդ շնորհը
 չէր պարտեր ըստական տաճանի խնամքի կ
 ինդն ծանօթ հայ-ուսումնարանիներին մի ք
 անհիմքների կողմից, թէ ինչի կաթիլի
 մօտ շատ երթալ գալ ունի և նրանց հետ
 տեսնվել մի քանիք օրերով հետք խօսել անդ
 արժանի զին սեպած, մանաւանդ երբ որ լսած
 թէ՛ նրանց ուսումնարանումն էլ գաղափար
 է անուան ի՞նչ մաշացու մեղք...

Այդ գործնական բան չէ, թանկ որ թիֆլիսյան կամ չրվածակ հայ ազգաբնակիչներին կարող գործող պարագայերի շնորհիվ տանք, որ նրանք, կամ Ռուսաստանի հայերի տերը, կամթիֆլիս հայերի վրա բողոքորեն ոչ գազափար ունեն, բաւ են բնաւ չունեն. մեքերելով անկող որ մի օր, երբ հայ-կամթիֆլիս տուր ստորութիւնն երկրի վրէժն չեն ելին միմային նրանց ուղեկցութիւններ, գերել որաւ ուշադրութիւնն դարձնելով իրար զիկութիւն էին տալիս թէ զլուսւմ էք, որքա՞ն ֆռանիկ են, էլի մի երկու խօսք հայեակի նշում են երբեքի մէջ, իսկ միացեալը բոլոր հայեակեակն է Աստ զաղաղութիւնը այն տէ՛հ հասել, որ հայը հային չի ճանաչի. հայը լիզուռն չի խմանա, հայը հայն մի լատուէ՛կ կամ օգնութիւն անելը սրբապաշտութիւն է մարում, և որ տալիք հշմարտին է, հայի լո՛ւսմանքին զիկութիւն է ու մինչև անգամ մի լատուէ՛կ անող մի ուրիշ հայի հետ երբ հայը խօսել արժան է համարում:

Եթէ կողմնակի հայ-հոգեւորականութիւնը
հասարկութեան հետ ազգասիրութիւն (ուզու-
ածով հայասիրութիւն) ունենայ, և կամենայ,
բող է վերջ տալ այս դժբաղդութիւններին,
կացնելով ժողովրդին թէ, քիչ է ա զ զ, ի
կ ր օ ն ը. խոստովանում եմ, որ լրացրի
բրջայնութիւնը ձայնը հայ-հասարակութեան չա-
ն րի ակնզնին չէ հասել:

၈. နှော့ပြန်

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Մեծ-Ղ տարաքիլիսա, 1 դեկտեմբերի

Նոյեմբերի 10-ին հրաւիրագրով եւ կան
լինելով Երանի սուգը, տուն, տեղ, ընտ
երեւի վրա թողած, ճանապարհ եմ ընկնու
նշանակեալ ժամանակին ներկայանամ դատ
րին:

Մէ է նոյն օրը, հէնց դուրս եմ գալիս զ
թէ է, Սարգիսը բեօխկէն իր մասն ու
յաւուշներով գալիս է իմ դուռը և ր
է է յ ձմանոց համար տեղ է պահանջ
մէ և նոյն ժամանակ չարաբարուն է կտորե
պած դուռը, Աս րտակէն կինն դուրս է
և խնդրում է բեօխկին դուռը չը կտորե
է և տալիս աւելի չարտար տեղ ձմանոց հ
Քեօխկին իր վաղուցից պէ՛րծ ինձանց ա
լու համար, էէ բում կնոյն, կողպած ի
կտորուն է և հրամայում է միջի հարկաւ
զենեմը բոլորը դուրս թափելու, Արեւ
տանն տէր կտորն է կրկին աղաղակ է թէ,
բայր միջ փացնի աչք իր զինեմը, միջ
թափի զանձը, ձիւ համար տեղ է բ
աւա մէկ ուրիշը, ինչքան ձի ուզում է բ
կապեցիք բ

Այս ժամանակ քեօվում զիմում է աւելի
բազաաւարի միջոցներ, նայելում է կն
վերջաւան ձեռքից բռնում ու շարա
ղանք դարձած փայտից փայտ կիւն
թափվում է և սկսում է արիւնշու
Անցնում է 2 ժամ, կիւն վիժում է իր եր
նանս զարգացում, ինչպէս և ապաշուցեց
իր բոլոր հետազոտութեամբ: Կիւն ծանր հի
ւն է և բոխից ապշելում է. Գործի եղելու
յանձնած է քնիւնը:

Յարգելի խմբագիր, ով ունի ամուսին և
նաչու է սովորական բարձր պատիւը,
միայն կարող է մտնել իմ դրութեան մեջ և
փել իմ համբերութիւնը: Թող Սարիբեգ քո
այ իմ դուռը կոտրէր, իմ տունը քանդէր, և ի
ւր հարստութիւնը թող ոսնատակ տաւ.

թալիլ թե՛ Լեւոնա թայ անիւ եւ խօսելի, եւ
Լեւոնա չու կնոնի եւ չայդոյիկ, կնոնի եւ ծննի
կնոնի գլուխն եւ բերել այդ զգրագրութիւն
այդ ժամանակ իմ համեկրութեան թելը կտլի
եւ որպէս տղամարդ տրոպած եմ պարտաւ
իմ ամուսնու պատիւը Սոյ, ամուսնանալ պատ
պանաւորեալ եւ շատ բան անել, բայց ես իմ յ
զրիկ եմ արդար դատարանի վրա եւ զիմել եմ զ
անապաւ զատուարը լնթի ես միջոցն եւ
գնալովք եւ չը կարողանալ պատուել այդպ
կամակորին, այն ժամանակ ինձ մի բան
մնայ, այն եւ ծախել իմ տուն ու տեղը եւ
այն այդպիսի բռնաւոր բեխակնիկի եղեալ
ինչորում ենք «KABAST» քաղցրի մեծ խմբ
րից քաղապակ պէս փոքրիկ համակը
թեթիվիլ արտադրործութիւնները ուսու ընթեր
նելիս ծանօթացնելու համար

Վ. ԿՆՅՈՅ ԵՂԶԱՐԵԱՆՅ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՂՆԱՅԻՑ մեզ գրում են. «Կենտրոնների
և Սյունիքի շրջակայ գյուղերի գյուղացի թան-
հներ ծոցով շրջակա փոշիք առանում Ս. Դե-
մանքում, որտեղ վանեցին, թէ իրանց Ս. Դե-
120 բուրձ ունիկից, պարտադրվում են ի-
թանչիւրը տարեկան 15 բուրձ վերադա-
գանձաբանին, խնդրելով կտապարտեմանը
Սյունիքի քաղաքային ուսումնարանում ի-
շխահների համար բերվի լատինական և յո-
լետի մի պորձենոր, որ աշակերտները նա-
րիայում ուսումը աւարտեցուց յետոյ միջո-
շնանս չարժանակի իրանց ուսումը բարձր-
գյուղացնորում: Գուճաբը այսպիսով ունե-
ւում հազար բուրձով: Սրա մասին արգելն չ-
ված է խնդրել Էկզարխին, խնդրում են՝
պէս, որ քահանաների որդիքը յուր առանց-
իցիքը ընդունեն քաղաքային գյուղացու-
ման:

5 ԲՈՒՐԼ յօգուտ վճանի սովատանջների:

Ահա ինքրորում են տակել հետեւալ յայտ
բութիւնը: Վոտիւրէն լաւ գիտացող մի
է հարկաւոր, նոյնպէս և մի քուրդերէն
գիտացող: Դիմել Վշակի խմբագրատունը:

Իրից գրւած են ԱՍՏՐԱԽԱՆԻՑ՝ Երեւան
մեր քաղաքում ստատիկ թնամշութիւն է տը
րից թիկն ամեն տեսակ կենսական պիտու
թանաւանդ ամենաարեւադարեւերի վրա: Օր
պիտակի հացի ֆունտը, որ անցնող տարի
կապէկ ալտը եր, 6—8 կոպէկ է, մեր
որ առաջ 2 կոպէկ էր, այժմ 4 կոպ, իւր
կ, ռիպիւր մի 8 կ, բրինձ 12 կոպ,
հաւոր 5 կ: Թէպէտ քաղաքային վարչա
րի հաշուով ան պիտը գնեց ե բաժանեց 5
թուրինքի վրա թիւլու հաւոր, որպէս
թան գնով աղբաւանքին ծախեն հաւոր,
այս նշանաւոր 3½ կոպէկ գինն էր աղբա
հաւոր մի թիւթի գին է ե մեծ զանազան
չուրի ամենաանասարակ հացի, որ ծախվ
4 կոպէկով:

Ստացանք ուսաց «ОСКОЛКИ» պատկերա-
հրատարակությունն առաջին համարի Հրատա-
րվում է Ս. Պետերբուրգում, գեղեցիկ պա-
ներով:

Ղզլշխարյախից մեզ հաղորդում են, որ կողմերը թանգութիւն է տրիւմ կենսական տղայների վրա: Ալլւրի պուղը արժէ 2 կ., զարին 1 ք. 70 կ., իւղի ֆոնտը արժէ 4., պանիրը, հասարակը 15 կօպ., երկու ձուկ., միսը 8 կ., և օրից օր թանգանում է:

ՀԱՒԱԹԱՒԻ խոյոյոց հոգևոր ուսումնարանի
ստեփնէ Արշակ Ազատեանի խնդրութեամբ Է մեզ
մեր լրացումը հետևող յայտարարութիւն
Էրեբոնի 1880 թիւ ամսի 28-ին վերջ
լրակատար Թարգմանութեան հայերէն լե-
հոնտիս հեղինակութեան „Бесѣда о при-
китахъ для чтенія въ сельскъ и деревнъ
землѣ, солнцѣ, звѣздахъ, растеніяхъ и ж-
ивотнъ, ст 24 рисунками, Н. Зобова“, Կ
ուսման արդ մասին յայտնելու իմ ազգային
որպիսի իմ որչորի և գուր և անմահ անմահ

մանեւոյ այդ գիրքը: Շուտով տպագրելու եւ
յիշեալ թարգմանութիւնս:

ՆՈՒՒՌԻՒՑ մեզ դրանք են, որ դիտանքիդ
սկզբներում կրկին պատահելին հրեհներ Նու-
ռա մէջ: Օրբնակ ապրիլեցաւ մի միծ տուն, որը
մէջ պատահալովուն էին չորս չորս բնառանկը:
Ջրիւ զգործներէր պակասութեան պատճառով
ոչինչ չը կարողացան կրկիւ խեղճիք ունեցան
չունեցածից: Վնասը հասնում է ի բկ ու հա-
զար բուրբոյ:

Եւթ գրուտ են ՎԱՌԻԱՅԷՆԻՅՑ որ տեր-գա-
լուտս քանոնան աղքատներին չէ պատկուտ մին-
չն որ նրանցից չէ պատնջուտ մի գումար, որ
թորմաք տնայտորդի են տաս։ Այդ քանոնում մի
քանիսն էր, աղքատներէջ նախապատուտ են
այժմ ապրել իրանց սիրած կնոջ հետ օրինա-
տուսանալով կայսերից գումար, որովհետեւ անկա-
րող են վճարել տեր-հօրը նրա պատնջած ան-
կաղաքամ։ Աղքատներն տեր-Գալուտար նոյնպէ-
ս չէ թաղում մինչև որ նշանաւոր գումար չը ք-
տանալ մեռնալտիրոջից։

ՆՈՒՅԻՆՈՒՑ մեզ գրում են. «Քանիդ այն խո-
ջի մէջ, որտեղ նստած է կալանաւոր Ալէքսանդր
Ալեկեանցը, բռնիքը նորեւում պսակեցնում է
մի սպարապետի վարակելի ցաւով հիւանդին. Ան-
լիկեանցը բողբոջում է քանի մի անգամ այլ
տաքերի կորագործութեան դէմ, բայց ի դռ-
մի մեկն օր է լայնում թէ այդ ժամանակ գահա-
ջէ կամեաւում տալ Լովկասեան ինտերքսակա-
թիկական վարդապետի հետ. զի պատշաճի
միայն ազգում է Նուխու զվարդապետ թիկ-
միւս ե հրահանքի խոսքից հետ. այնքում են».

Մեզ հազարավոր են երեխաների, որ ինչպէս լավում է, պարտաւոր պարզամտաբարի տեսնող զինորդարարով շատով փոխակում է նրան տեղանակվում է Թիֆլիսի գիւնակաբարի յոնարարի լատիներէն լեզուի տր ուսուցիչ, Նոյնպէս ինչ հազարավոր են, որ Նրանիս պարզամտաբարի մէջ յոյ կրօնուսուցչ կարապետ վարդապետ Ալեք ղանտը նշանակվել է Հուշու. Թիւթի առաջնորդ փոխանորդ:

ԵՐԵՒԱՆԻՑ Թ. Մ. պարտինդ մի սրտաբար
նամակ տալիս, որ Վերդին մի յորտախ
պատասխանէ, թայց ցանկով պէտք է ամեն
որ Վերդին իրան իրաւունք է նամարու
թանի վրա գրել, ամեն սուրբ գաղափար ծաղ
իւն է անարգել, թայց շատ անգամ անհարկ
լինում նորն արդէն տպում խօսքան զատա
խանն,

ՄԵԾ-ՂԱՐԱՔԼԻՍԻՅ մեզ գրում են: (Բնթ
32 նշաններով երևում է, որ այս տարի ձմեռը ձի-
ւով առատ է լինելու և հետևաբար գարնան
ընթացքում և ամառում էլ լինելու):

Ահլ գրում են ՄԵՆ-ՂԱՍԻՄԻԻԻԻԻ, որ
գլուխը չոր քաղցած և բացկլիվ փղոցեղին հա-
մար ոտտիկան պ. փրկումանց աստիկի հոգով
և ինքն ամենից առաջ 100 բուրբ
բաղրից այլ գրվի համար, ընթե մի պատմությ-
որ իր ռոճկով և ապրում այդքան և ասկի, ա-
ւելանում և թղթակցից, ուրմն յայտ ունենի
մե- խ հարուստ Գ. Արդենաց գտնե 300 բուրբ
ստորագրե:

ԴԵՐՅԵՆԴԻՅ մի պարուն գրում է մեզ, «Այս
տեղի հայոց հասարակութիւնն մէջ տիրում է
մի կատառեայ թմրութիւն, սակայն ի միութեան»

րոպեներ խախտել, դրան պատասխան չէ
 ցորենը եռանդով աշխատում են պեղանիցնել հա-
 50 սարկուկներով իր խոր քնից: Ուսուցիչ պ. Մե-
 լքե-Շահնազարյանը եւ մի քանի տարի աշակերտ
 աշխատանքներն էին նրանք եւ այժմ մեզ մոտ
 մասնի նադարան, բայց նա գուրդ է զուր լինե-
 ցարագանջներով, ուստի մեծ զգուշ է լինել մե-
 7 համար, եթե նայող նադարակներով աշակերտ
 Ը բակի օգնում էին տուր այդ նորածին մասնին-
 ցարաններին:

ՀԻՆ-ՆԱՌԻՋԵՆԱՆԻՑ միջ դրամ են որ ար
տարի այդ կողմերում ստիկ երկիրը չէ կայ, Ա
ժամ աղբորը ծախվում է 1 ր. 50 ֆ.: մինչև 1 ր.
90 ֆ.: Մյուս ուսերկրները բաւական աւանդ
և միջակ գնով են ծախվում, ընթացքում բաւական
հարկի համար արդեն է անհատներ, իսկ կորիկ

ՆԱԽԱԿ ԿԱՐՄԻՑ

13 դեկտեմբերի

կարտի հայ-կաթոլիկները չնորմալիզացիայում արտաքաղաքի պարտե Յովաննէս Սարգսեան Մարգարէանի, նրա համար Սարգսեան կանցնէկարի պարտեի ծառայութեան մէջ ունեցած աւելորդ ժամերը օրակայ ժամ ընծայելով մեր ուսումնարանին, պատահաբարեւ իրաւաբան արաւկերտներին բերան հաղորդելու ձրարարութեան առջեւ, Արդէն աւարտարարական երկուսն են՝ նորապէս հոյակապ երեւցում։ Այս երանակը բացի ժողովրդի